

ఓం శ్రీ పరమాత్మనేనమః

అథ తృతీయోఽధ్యాయః

కర్మయోగః

అర్జున ఉవాచ -

జ్ఞాయసీ చేత్కర్మణస్తే మతా బుద్ధిర్జనార్దన|
తత్కిం కర్మణి ఘోరే మాం నియోజయసి కేశవ||1||

వ్యామిశ్రేణేవ వాక్యేన బుద్ధిం మోహయసీవ మే|
తదేకం వద నిశ్చిత్య యేన శ్రేయోఽహమాప్నుయామ్||2||

శ్రీ భగవానువాచ -

లోకేఽస్మిన్ద్వివిధా నిష్ఠా పురా ప్రోక్తా మయాఽనఘ|
జ్ఞానయోగేన సాఙ్ఖ్యానాం కర్మయోగేన యోగినామ్||3||

న కర్మణామనారమ్భాత్ వైష్కర్మ్యం పురుషోఽశ్నుతే|
న చ సన్న్యసనాదేవ సిద్ధిం సమధిగచ్ఛతి||4||

న హి కశ్చిత్క్షణమపి జాతు తిష్ఠత్యకర్మకృత్|
కార్యతే హ్యవశః కర్మ సర్వః ప్రకృతిజైర్గుణైః||5||

కర్మేన్ద్రియాణి సంయమ్య య ఆస్తే మనసా స్మరన్|
ఇన్ద్రియార్థాన్విమూఢాత్మా మిథ్యాచారః స ఉచ్యతే||6||

యస్త్విన్ద్రియాణీ మనసా నియమ్యారభతేఽర్జున|

కర్మేన్ద్రియైః కర్మయోగమ్ అసక్తః స విశిష్యతే||7||

నియతం కురు కర్మ త్వం కర్మజ్యాయోహ్యకర్మణః|

శరీరయాత్రాఽపి చ తే న ప్రసిద్ధ్యేదకర్మణః||8||

యజ్ఞార్థాత్కర్మణోఽన్యత్ర లోకోఽయం కర్మబంధనః|

తదర్థం కర్మ కౌన్తేయ ముక్తసంఘః సమాచర||9||

సహాయజ్ఞాః ప్రజాః సృష్ట్యా పురోవాచ ప్రజాపతిః|

అనేనప్రసవిష్యధ్వం ఏష వోఽస్త్విష్టకామధుక్||10||

దేవానాభవయతాఽనేన తే దేవా భావయన్తు వః|

పరస్పరం భావయన్తుః శ్రేయః పరమవాప్స్యథ||11||

ఇష్టానోభిగాన్హి వో దేవాః దాస్యన్తే యజ్ఞభావితాః|

తైర్దత్తానప్రదాయైభ్యః యో భుక్త్యే నైన ఏవ సః||12||

యజ్ఞశిష్టాశినః సన్తః ముచ్యన్తే సర్వకిల్బిష్టైః|

భుజ్జితే తే త్వఘం పాపాః యే పచన్త్యాత్మకారణాత్||13||

అన్నాదభవన్తి భూతాని పర్జన్యాదన్నసమభవః|

యజ్ఞాదభవతి పర్జన్యః యజ్ఞః కర్మసముదభవః||14||

కర్మ బ్రహ్మాదభవం విద్ధి బ్రహ్మాక్షరసముదభవమ్ |
తస్మాత్సర్వగతం బ్రహ్మ నిత్యం యజ్ఞే ప్రతిష్ఠితమ్ ||15||

ఏవం ప్రవర్తితం చక్రం నానువర్తయతీహ యః |
అఘాయుర్ద్వియారామః మోఘం పార్థ స జీవతి ||16||

యస్తాస్వత్మరతిరేవ స్యాత్ ఆత్మత్వప్తశ్చ మానవః |
ఆత్మనేశ్వర చ సన్తుష్టః తస్య కార్యం న విద్యతే ||17||

వైవ తస్య కృతేనార్థః నాకృతేనేహ కశ్చన |
న చాస్య సర్వభూతేషు కశ్చిదర్థవ్యపాశ్రయః ||18||

తస్మాదసక్తః సతతం కార్యం కర్మ సమాచర |
అసక్తో హ్యేచరన్కర్మ పరమాప్నోతి పూరుషః ||19||

కర్మణైవ హి సంసిద్ధిం ఆస్థితా జనకాదయః |
లోకసంక్లహమేవాపి సమృశ్యన్కర్తుమ్హ్వాసి ||20||

యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః తత్తదేవేతరో జనః |
స యత్ప్రమాణం కురుతే లోకస్తదనువర్తతే ||21||

న మే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కిञ్చన |
నానవాప్తమవాప్తవ్యం వర్త ఏవ చ కర్మణి ||22||

యది హ్యహం న వర్తేయ జాతు కర్మణ్యతన్మితః|

మమ వర్తమానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః||23||

ఉత్సీదేయురిమే లోకాః న కుర్యాం కర్మ చేదహమ్|

సంక్రూరస్య చ కర్తా స్యామ్ ఉపహన్యామిమాః ప్రజాః||24||

సక్తాః కర్మణ్యవిద్వాంసః యథా కుర్వంతి భారత|

కుర్యాద్విద్వాంస్తథాఽసక్తాః చిక్రీర్షుర్లోకసంక్రూహమ్||25||

న బుద్ధిభేదం జనయేత్ అజ్ఞానాం కర్మసంక్లీనామ్|

జోషయేత్సర్వకర్మాణి విద్వాన్మక్తః సమాచరన్||26||

ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః|

అహంకారవిమూఢాత్మా కర్తాఽహమితి మన్యతే||27||

తత్త్వవిత్తు మహాబాహో గుణకర్మవిభాగయోః|

గుణా గుణేషు వర్తన్తే ఇతి మత్వా న సంజ్ఞతే||28||

ప్రకృతేర్గుణసమ్మూఢాః సంజ్ఞన్తే గుణకర్మసు|

తానకృత్స్నువిదో మద్దాన్ కృత్స్నువిన్న విచాలయేత్||29||

మయి సర్వాణి కర్మాణి సంస్కృత్యాధ్యాత్మచేతసా|

నిరాశీర్నిర్మమో భూత్వా యుధ్యస్వ విగతజ్వరః||30||

యే మే మతమిదం నిత్యమ్ అనుతిష్ఠంతి మానవాః |
శ్రద్ధావంతోఽనసూయంతః ముచ్యంతే తేఽపి కర్మభిః ||31||

యే త్వేతదభ్యసూయంతః నానుతిష్ఠంతి మే మతమ్ |
సర్వజ్ఞానవిమూఢాంతాన్ విద్ధి నష్టానచేతసః ||32||

సదృశం చేష్టతే స్వస్యాః ప్రకృతేర్జానవానపి |
ప్రకృతిం యాన్తి భూతాని నిగ్రహాః కిం కరిష్యతి ||33||

ఇన్ద్రియస్యేన్ద్రియస్యార్థే రాగద్వేషౌ వ్యవస్థితౌ |
తయోర్న వశమాగచ్ఛేత్ తౌ హ్యస్య పరిపన్థినౌ ||34||

శ్రేయాన్స్వధర్మో విగుణః పరధర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్ |
స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః పరధర్మో భయావహః ||35||

అర్జున ఉవాచ -

అథ కేన ప్రయుక్తోఽయం పాపం చరతి పూరుషః |
అనిచ్ఛన్నపి వాష్ట్యే బలాదివ నియోజితః ||36||

శ్రీ భగవానువాచ -

కామ ఏష క్రోధ ఏషః రజోగుణసముద్భవః |
మహేశనో మహాపాప్మా విద్ధేనమిహ వైరిణమ్ ||37||

ధూమేనాప్రియతే వహ్నిః యథాఽఽదర్శో మలేన చ|
యథోల్లేపనావృతో గర్భః తథా తేనేదమావృతమ్||38||

ఆవృతం జ్ఞానమేతేన జ్ఞానినో నిత్యవైరిణా|
కామరూపేణ కౌన్తేయ దుష్పూరేణానలేన చ||39||

ఇన్ద్రియాణి మనో బుద్ధిః అస్యాధిష్ఠానముచ్యతే|
ఏతైర్విమోహయత్యేషః జ్ఞానమావృత్య దేహినమ్||40||

తస్మాత్త్వమిన్ద్రియాణ్యాదౌ నియమ్య భరతర్షభ|
పాప్మానం ప్రజహిహ్యేనం జ్ఞానవిజ్ఞాననాశనమ్||41||

ఇన్ద్రియాణి పరాణ్యాహుః ఇన్ద్రియేభ్యః పరం మనః|
మనసస్తు పరాబుద్ధిః యో బుద్ధేః పరతస్తు సః||42||

ఏవం బుద్ధేః పరం బుద్ధ్వా సంస్తభ్యాత్మానమాత్మనా|
జహి శత్రుం మహాబాహో కామరూపం దురాసదమ్||43||

॥ఓం తత్సదీతి శ్రీమద్భగవద్గీతాసు ఉపనిషత్సు
బ్రహ్మవిద్యాయాం యోగశాస్త్రే శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే
కర్మయోగో నామ తృతీయోఽధ్యాయః॥

